

Tekst gwarowy — Niedzica, E. Łukuś 1

Autor: Halina Karaś

Tekst nagrały Dagna Kruszewska i Małgorzata Nadwadowska, zapis wstępny — Monika Kresa, weryfikacja zapisu i opracowanie — Halina Karaś.

Informatorka: Pani Elżbieta Łukuś, nauczycielka historii, przedstawicielka młodszego pokolenia wykształconych mieszkańców Spiszu, świadomie posługujących się gwara spiską.

O gwarze i odchodzących starych słowach {vm}T447.mp3|L{/vm}

Jo w skole {tt}uczę, tu: cz > c, końcówka pochodzenia słowackiego -ym |ucym{/tt}, to jo ź dziećmi {tt}u, charakterystyczna dla południowej Małopolski forma zaimka przysłownego z przyrostkiem -ok (por. inne podobne, typu dzisiok, hawok)|tutok{/tt} przychodze i jednego razu {tt}przyszłam, przysłał to wynik przejścia wygłosowego -ch > -f (przysłał > przysłał), przysłał to forma dawnego aorystu w funkcji czasu przeszłego|przysłał{/tt} z takimi piąto klasa, no i jo nie mogła dosłownie uwierzyć, ze nase tu dzieci, z tyj {tt}dziedzina ‘wieś’|dziedziny{/tt} som i on, chłopiec sie pyto na krosna — co to takie? Na tym sie syje? On nie wiedziół, ze na tym sie po prostu tko chodniki, pokrowce, my na to godomy pokrowce. Takze no jo jako tu m|ieszkanka tyz, nie, tej dziedziny, mozemy powiedzieć, ze to jest wielko dobroć {tt}dla tych, tych > tyf na skutek przejścia wygłosowego -ch > -f na Spiszu|dla tyf{/tt} młodych, bo oni dzisiok są naprowde, juz tak jak dzieci z miasta, nic nie wiedzom. Jo ostatnio, jak {tt}uczyłam (zech ucyła > zef ucyła), por. przysłał, tyf|zef ucyła{/tt} w tamtym roku edukacji regionalnej, pytom sie if tak: Co to oznaco łabda? No i {tt}czekam, mazurzenie, tu cz > c, pochylone a > o, a pod wpływem spółgłoski nosowej jeszcze bardziej się ścieśnia do dźwięku pośredniego między o i u (o pochylone)|cekoum{/tt}, czszy minuty, nifto w klasie nie wie. Dopiyro taki Krzysiek, taki urwis mały i godo: to piłka. Bo my kiedy godali właśnie, nie ze grome w piłke, ino grom w łabde, tak odchodzom juz słowa (łabda) te stare.